

Voorzitter: J. Lo-A-Njoe (D66)

Namens de raad: C. Nieuwenhout (GroenLinks), J. van Veen (PvdA), A. Poelstra (D66), B. Hekkema (PvdD), D. Brandenburg (SP), I. Jacobs (VVD), S. Bosch (S&S), P. Rebergen (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvH)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Fonds energietransitie

00:04:23

Voorzitter: Dames en heren, welkom bij deze meningsvormende sessie over het raadsvoorstel Fonds Energietransitie. We beginnen vijf minuten later, want we hebben de wethouder nodig en die zit boven bij de conformstukken om wat vragen - die hij kennelijk kreeg - te beantwoorden. Die krijgen daar voorrang zodat hij zo snel mogelijk naar beneden kan.

00:25:21

Voorzitter: Dames en heren, nogmaals welkom. Welkom aan de wethouder. Fijn dat het op deze manier lukt. Er hebben zich geen insprekers gemeld. U heeft vorige week een beeldvormende sessie gehad over het onderwerp van deze zitting, het Fonds Energietransitie, met een ambtelijke toelichting. Dus ik ga ervanuit dat de vragen zijn opgehelderd en we nu een debat kunnen hebben over de voorstellen van het college. Ik ga uit van een spreektijd van vier minuten per fractie. Dat moet lukken. Het woord is aan u. Welke fractie mag ik als eerste het woord geven? Mevrouw Nieuwenhout.

00:26:19

Mevrouw Nieuwenhout: Hartelijk dank. Naast de klimaatcrisis onderstreept de huidige energiecrisis ook nog eens hoe belangrijk het is om energie te besparen. Veertig procent van het Nederlandse energieverbruik gaat naar gebouwen, waaronder onze woonhuizen. Maar als je structureel wil verduurzamen, kan het een hoop geld kosten. Uiteindelijk verdient je het weer terug, maar je moet het eerst hebben. Veel mensen kunnen die eerste investering niet betalen en kunnen dus ook niet verduurzamen. Dat de wethouder dit al maanden geleden inzag en de raad overging tot het oprichten van een Energietransitiefonds om degenen te helpen die niet zelf het geld hebben en niet voor andere financieringen in aanmerking komen, is heel belangrijk in deze tijd. Dat er bovendien niet alleen aan de financiering zelf is gedacht, maar ook aan een heel voortraject met energieadviseurs en stroomschema's is uitgewerkt, is wat ons betreft klasse. GroenLinks steunt de aanpak en de drie verschillende categorieën om voor iedereen de beste oplossing te bieden. Wij hebben wel een belangrijke kanttekening bij de maatwerklening. Op dit moment staat erin de verordening dat die lening die als vangnet moet dienen op het moment dat alle andere leningen niet werken, alleen beschikbaar is via de buurtaanpak. En hoewel wij de buurtaanpak steunen, omdat hiermee meer mensen in één keer geholpen kunnen worden, moet dit niet een beperkende factor zijn voor degenen die wel willen verduurzamen maar op dat moment niet in de buurtaanpak zitten. Wij willen dus graag een amendement indienen om te zorgen dat de maatwerklening echt als vangnet ingezet kan worden, ook als je niet in de buurtaanpak zit. We horen het heel graag of andere partijen dit mede wil

indienen. Verder vinden wij belangrijk dat er goed gecommuniceerd wordt over de inzet van het budget, zowel naar inwoners zodat zij niet een aanvraag starten als het geld toch al op is, alsook naar de raad zodat wij kunnen bijsturen als dat nodig is. De vraag is: kan de wethouder toezeggen hier ten minste twee keer per jaar de raad over te informeren? Voor degenen die wel een aanvraag hebben ingediend maar het budget op lijkt te zijn, hopen wij dat er een mogelijkheid komt om de aanvraag op te slaan, bijvoorbeeld met een soort digitale wachtrij zodat, mocht de raad besluiten om meer geld beschikbaar te stellen, mensen niet weer helemaal opnieuw moeten beginnen en de administratieve lasten dus niet te hoog worden. Kan de wethouder daar rekening mee houden in de uitvoering? Tenslotte nog graag aandacht voor een specifieke groep inwoners van onze stad, zijnde de woonschepenbewoners. De leningen zijn vaak bedoeld voor diegenen waar andere verduurzaming spotjes niet beschikbaar voor zijn. Woonschepen vallen vaker buiten de voorwaarden voor leningen en verduurzamingssubsidies. Daarom hopen wij dat deze set leningen ook specifiek voor de honderden woonschepen, die onze gemeente rijk is, een vangnet kan vormen. Kan de wethouder er verder op ingaan of deze leningen ook beschikbaar zijn voor woonschepenbewoners? Tot slot, wij denken dat dit Energietransitiefonds een hele belangrijke bijdrage levert aan de verduurzaming van onze gemeente en dat hiermee de opwek van hernieuwbare energie - wat mensen uiteindelijk nodig hebben - heel goed aan elkaar verbonden wordt. Dus we zijn blij dat wij met de gemeente deze weg inslaan. Dank u wel.

00:29:35

Voorzitter: Wie mag ik dan het woord geven? De heer Rebergen.

00:29:42

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. We bespreken vandaag de eerste fase van de inrichting en spelregels van het Fonds Energietransitie. Het doel van het fonds is om bewoners te ondersteunen die anderzijds niet of beperkt mee kunnen komen in de energietransitie en daardoor in een situatie van energiearmoede terecht kunnen komen. Daarom moet er op middellange en lange termijn een oplossing worden geboden tegen energiearmoede. Door de verschillende leningen die het voorliggende voorstel bevat, denken we dat we daaraan tegemoetkomen. Ook het verband tussen de verschillende leningen is in het stroomschema duidelijk vormgegeven. Waarvoor dank. We kunnen dit voorstel voor de eerste fase dan ook steunen. In het vaststellen van de kaders voor het fonds, is er aangegeven dat door gesprekken te voeren met bewoners en corporaties, de verdere uitwerking van het Fonds Energietransitie ter hand zal worden genomen, om oplossingen te bieden die zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften. Ik lees in dit voorstel, dat die gesprekken nog gaande zijnde en verwacht dat dit in de tweede fase vooral vorm krijgt. En dan hopen we op misschien iets meer creatieve voorstellen en op - zoals eerder aangegeven - een overzicht voor welke doelgroepen het fonds ingezet kan worden en met welke instrumenten.

00:30:56

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Brandenburg.

00:30:59

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik was benieuwd waar de ChristenUnie aan denkt bij meer

creatieve voorstellen. Ik vind het voorstel zonder rente op een lening en dat je niet hoeft terug te betalen om je huis te verduurzamen als je dat niet kunt, vrij creatief van een gemeente, gezien het energiebeleid van de afgelopen tien jaar. Wat zou u nog meer willen?

00:31:22

Voorzitter: De heer Rebergen.

00:31:24

De heer Rebergen: Dank voor de vraag. Ik vind de renteloze lening een mooi voorstel. We hadden dit van tevoren ook wel zien aankomen, en niet dat het drie leningen zouden worden die heel mooi op elkaar aansluiten. Maar als je in gesprek gaat met inwoners, corporaties en andere belanghebbenden, word je wel eens verrast door mooie voorstellen. Als ik die verrassing nu al weet, is het geen verrassing meer. Ik hoop op een verrassende uitkomst.

00:32:03

Voorzitter: Gaat u verder.

00:32:06

De heer Rebergen: Ik was klaar met de woordvoering. Nog even over het amendement over de buurtaanpak wat mevrouw Nieuwenhout aankondigde: ik wacht de reactie van de wethouder af over de toegang tot de buurtaanpak.

00:32:20

Voorzitter: Dank u wel. Wie volgt? Gaat uw gang, meneer Hekkema.

00:32:27

De heer Hekkema: Dank, voorzitter. De zon en wind zijn comments, oftewel een collectief goed. We kiezen in Groningen voor energietransitie waarbij we de energieproductie en de opbrengsten daarvan democratiseren. Niet marktwerking en concurrentie staan centraal, maar publiek en gemeenschappelijk beheer. Het mooie van deze hernieuwbare energieprojecten bronnen is dat ze van niemand en ter beschikking van iedereen zijn. Dat is de reden waarom we ervoor kiezen dat de inwoners van onze gemeente - die het financieel moeilijk hebben om zelf die verduurzamingslag te maken - de vruchten kunnen plukken van de opwek van hernieuwbare energie. Het Fonds Energietransitie is wat de Partij voor de Dieren betreft een mooi voorbeeld van hoe inwoners - die zelf de middelen er niet voor hebben - kunnen profiteren van lokaal opwekte duurzame energie. Wij hopen dat met de inrichting van dit fonds en de verschillende leningen, een verduurzamingslag kan plaatsvinden in het particulier huizenbezit. Het is immers niet alleen goed voor de huidige bewoners, die buiten andere regelingen vallen en wel te maken hebben met energiearmoede, maar ook voor de toekomstige bewoners van deze huizen. Belangrijk is dat het bijdraagt aan onze doelstellingen om woningen energieneutraal te maken en als gemeente in 2035 CO2-neutraal te zijn. De vraag is: hoe gaan we dit bij die doelgroep brengen? Afgaande op het raadsvoorstel, is het mooi dat het college erg inzet op de energiecoaches en -adviseurs. Daarvan zien wij de meerwaarde, want dit zijn mensen met oren en ogen in de wijk die zicht hebben op de financiële situatie van inwoners. Wij zien ook de meerwaarde van het mooie stroomschema dat we bij de stukken hebben gekregen. Zij zijn de dragers van dat Fonds Energietransitie en de verschillende mogelijke leningen. Wij

vragen als fractie dat die burgerichte aanpak bovenaan het lijstje blijft staan. Wij denken dat het belangrijk is om veel contact te leggen met de VvE's, om te kijken of die verduurzamingslag in grotere hoeveelheden kan plaatsvinden. Her en der woningen isoleren of verduurzamen is erg mooie en prijzenswaardig, maar het zet pas zoden aan de dijk als we ervoor kiezen om dat in blokvorming te doen. We hebben veel sociale huur en appartementenblokken, of voormalige die al verkocht zijn. Het is goed om aandacht te houden voor die schaalgrootte. Nog een kritische noot wat betreft de voorgestelde maatwerklening als vangnet: er is geen ongelimiteerd budget, en als fractie zien we graag dat deze leningen terechtkomen bij huishoudens waar de nood het hoogst is en niet bij mensen die makkelijker de weg naar deze leningen vinden. Beide gevallen hebben er recht op, maar het zou jammer zijn als er een soort ongelijkheid ontstaat bij deze mensen. We vragen hiervoor extra aandacht bij de wethouder, maar ook bij de energiecoaches en - adviseurs. We zien in het voorstel nog niet heel goed - maar dat komt later en zal ik aan het eind van mijn woordvoering op terugkomen - hoe dat versnipperde bezit tussen woningcorporaties en particulieren die soms geconstateerd zijn op dezelfde plek door het afstoten van veel sociale huurwoningen in het verleden, als een integrale opgave wordt gezien. Dat je dus geen ongelijkheid krijgt in dat soort woonblokken: mijn huis is verduurzaamd, maar jouw huis niet. Daar vragen we aandacht voor. Wat betreft het amendement van GroenLinks: we willen dit steunen als de buurt- en wijkgerichte aanpak boven water blijft, maar wachten het antwoord van de wethouder af. Tot slot: wij willen graag een toezegging van de wethouder voor een halfjaarlijkse rapportage met daarin kwalitatieve en kwantitatieve gegevens over hoeveel leningen er zijn versterkt. Wat draagt dit bij aan die verduurzamingsopgave die we met z'n allen hebben? Het zou heel mooi zijn als we daar straks data van hebben. Ook omdat het college zelf aangeeft dat het aantal te verstrekken leningen en het tempo daarvan, best wel onzeker is. Dank, voorzitter.

00:36:57

Voorzitter: Dank u wel. Wie volgt? De heer Bosch en dan mevrouw Poelstra.

00:37:02

De heer Bosch: Dank, voorzitter. Student en Stad vindt het goed dat dit Energiefonds in het leven wordt geroepen. Het doel is goed. De uitwerking van de fondsen in aanvulling op de Rijksregelingen zijn goed en de dekking is verdedigbaar en logisch. Wat mijn fractie graag aan de andere fracties en de wethouder wil meegeven of benadrukken, is dat het gaat over een heel klein gedeelte van onze inwoners. Er zijn 16.000 huishoudens in Groningen die leven in energiearmoede. Achtentachtig procent van deze huishoudens huren. Dat betekent dat maar 12 procent een koopwoning heeft en in aanmerking komt voor deze maatregelen. Daarnaast heeft waarschijnlijk een deel daarvan te hoge WOZ-waarde en is er een deel die aan kan aanspraak kan maken op de Rijksregelingen. Met andere woorden, het is goed dat er is, maar het gaat maar om een hele kleine groep van onze inwoners.

00:38:09

Voorzitter: U krijgt daarover een vraag van de heer Brandenburg.

00:38:13

De heer Brandenburg: Voorzitter, de heer Bosch heeft toch gelezen dat dit fonds uit nog meer poten bestaat en dit slechts een deel is van alles wat we uiteindelijk met dit fonds

doen. En dat er met name voor huurders en de groepen waar u het over heeft, andere regelingen zijn of via de prestatieafspraken zaken georganiseerd kunnen worden, en dat er de komende jaren miljoenen naar wijkaanpakken gaan, en verduurzaming daar ook een onderdeel van zou zijn. Ik ben het met u eens, maar we hebben het nu bewust alleen over deze groep.

00:38:43

Voorzitter: De heer Bosch.

00:38:45

De heer Bosch: Ik wou het net hebben over die huurdersgroep. We hebben het nu bewust over die groep. Ik wil benadrukken dat de mensen die in energiearmoede leven en een koopwoning hebben, een kleine groep is. Het is erg belangrijk dat we oog houden voor die hele grote groep huurders die niet de touwtjes in eigen handen hebben. Student en Stad wil grote slagen te slaan in het verduurzamen van huizen. En dan denken we aan nog meer inzetten op woningcorporaties helpen of sturen naar versnelde verduurzaming van panden. Dan denk je aan grote slagen maken door particuliere verhuurders te dwingen om als de wiedeweerga hun panden te gaan verduurzamen. Er is een Rijksregeling dat je geen panden meer mag verhuren met E, F en G, maar dat is pas in 2030. Dat komt veel te laat. Laten we kijken of we dat in Groningen eerder kunnen doen. Een andere stap in het verduurzamen van de huurmarkt is het aanpakken van die grootschalige corruptie en fraude op het gebied van energie-indexen. Dat is al jaren een enorm probleem en daar gebeurt heel weinig mee. Het Rijk zegt: "We hebben het niet in kaart. We weten het niet goed." Een oplossing daarvoor zou kunnen zijn om in Groningen een goed onderzoek te doen: hoeveel indexen kloppen er? Waar zit die fraude en corruptie? En dat aankaarten richting het Rijk zodat daar een fatsoenlijke regeling uit voorkomt waardoor dat stopt in Groningen en heel Nederland. Over dat laatste wil ik graag een reactie van de wethouder, waarbij ik op dit moment beseft dat dat misschien niet de portefeuille is van deze wethouder. Laat ik het anders zeggen: wij komen hier nog op terug en zullen dat met de juiste wethouder regelen.

00:40:38

Voorzitter: Wilt u wel of geen antwoord van deze wethouder?

00:40:40

De heer Bosch: Als de wethouder hierop een antwoord heeft, heel graag. Maar het is gek om dit aan een wethouder te vragen wiens portefeuille dit niet is. Afsluitend: goed dat dit er komt. Belangrijk dat we mensen die een eigen woning hebben en niet hun huis kunnen verduurzamen, hiermee helpen. Maar ook erg goed om de volledige huursector in ogen te houden. Tot zover.

00:41:06

Voorzitter: Dank u wel. Ik heb een stuk of drie gelegenheden voor een initiatiefvoorstel voorbij horen komen. Wij zijn heel nieuwsgierig. Mevrouw Poelstra.

00:41:15

Mevrouw Poelstra: Dank u wel, voorzitter. Onze fractie is ook blij met het Fonds Energietransitie die de gemeente gaat invullen en plannen bedenkt om te kijken hoe we inwoners het beste hiermee kunnen helpen. We moeten inzetten op energiebesparing voor

zowel het klimaat als onze portemonnee. Dat hebben we wel gezien. Het is gebleken dat de kosten voor eerste levensbehoefte, met name voor energie, voor sommige mensen onbetaalbaar zijn geworden. Gelukkig hebben we gisteren een groot pakket aan maatregelen genomen, namelijk het prijsplafond waar iedereen bekend mee is. Dus we kunnen stappen maken, maar energiebesparing had al veel eerder gemoeten, met name voor mensen die een eigen huis hebben. Mensen zien vaak op tegen de hoge investeringskosten. Dus we zijn blij dat de gemeente nadenkt over hoe we deze mensen ook kunnen benaderen. We hebben wel een aantal zorgen hierbij en vragen over de doelgroep. Zoals de heer Bosch ook al aangaf, het is een hele grote doelgroep maar wel de doelgroep die het tot nu toe niet heeft gedaan en wel zou moeten doen. Maar is het niet een druppel op een gloeiende plaat? Moeten we niet sneller zijn met de andere regelingen waar we het vandaag over hebben gehad? Zouden we daarop niet nog meer op in moeten zetten in dit fonds? Het gaat om de snelheid in de reductie van CO2. Het gaat om aantallen. Daarnaast is het aangaan van een lening soms voor 1000den of 10.000den euro's geen kattenpis. Er is een zorgvuldige begeleiding nodig voor mensen die zo'n lening aangaan omdat ze het eerder met subsidies niet hebben aangedurfd. In het verlengde daarvan vragen we ons af of de gemeente wel genoeg energieadviseurs kan aannemen. Kunnen we genoeg mensen op tijd opleiden? Het is namelijk een belangrijke financiële beslissing die je niet zomaar neemt. Het wordt misschien wat krappere waardoor je andere dingen niet meer kan doen. We vinden het heel belangrijk dat die besparingen gedaan worden, maar mensen moeten op de juiste manier geholpen worden en niet verder in de problemen raken hierdoor. Daarom zouden we het beter vinden om mensen direct te helpen, zonder extra mensen die naar de financiën kijken maar direct aan de slag kunnen. In de provincie Drenthe krijgen mensen bij aanmelding direct een bedrijf over de vloer om hun huizen te isoleren. Kunnen we naar deze opties kijken als er subsidies vanuit het Nationaal Warmtefonds komen om zo mensen sneller en directer te helpen? Want dit is een soort tussenregeling totdat we dat hebben.

00:44:08

Voorzitter: Ik zie twee raadsleden popelen om een vraag te stellen. De heer Van Veen en dan de heer Brandenburg.

00:44:14

De heer Van Veen: Ik hoor mevrouw Poelstra zeggen dat het goed zou zijn als de mensen directer geholpen zouden worden, dus niet met een lening. Moet ik het dan voor me zien als dat de gemeente zelf technici in dienst moet nemen om meteen te isoleren? Dus dat de gemeente dit als kerntaak moet zien?

00:44:34

Mevrouw Poelstra: Ik vind dat de wethouder daarover gaat.

00:44:37

Voorzitter: Zullen we even via de voorzitter blijven spreken? Dan krijgt u van mij het woord. Ik zag de heer Brandenburg knikken. Heeft u een soortgelijke vraag? Dan mag die eerst.

00:44:45

De heer Brandenburg: Die haakt er wel op aan. D66 roept altijd dat de gemeente niet te groot mag worden, en moet dit en dat niet doen. Nu hoor ik ze ongeveer pleiten voor een gemeentelijk bouwbedrijf. Mijn steun heeft u, maar licht dit eens toe.

00:44:57

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:44:59

Mevrouw Poelstra: Dank u wel voorzitter. Ik heb het woord gemeentelijk bouwbedrijf niet in de mond genomen, maar het gaat mij erom dat mensen direct geholpen worden. Ik zou ervoor pleiten dat de gemeente daar een bedrijf voor inhuurt om dat direct te doen. Ik denk dat de mensen die verstand hebben van dit soort technische ingrepen, het best in de markt te vinden zijn. Mocht de wethouder een idee hebben om dat zelf te doen, kijken we daarnaar uit, maar ik denk dat er veel bedrijven zijn die dit kunnen. Misschien kan ik doorgaan met mijn woordvoering?

00:45:35

Voorzitter: De heer Brandenburg heeft een vervolgvraag.

00:45:38

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik begrijp het toch niet helemaal. Wil D66 dat als iemand zijn koophuis wil verduurzamen, de gemeente een bedrijf inhuurt om dat te doen als gift? Dat zou ik echt een vooruitgang vinden van D66. Ik begrijp niet waar dit ineens vandaan komt.

00:45:55

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:45:57

Mevrouw Poelstra: Dank u wel, voorzitter. Als die subsidies er zijn - zoals de provincie Drenthe - neemt de gemeente een stap om mensen direct te helpen en komt er geen tussenpersoon bij kijken. Daar gaat het mij om. Het gaat over uitvoeringscapaciteit van de gemeente Groningen die er nu niet is en er de komende jaren ook niet gaat zijn. Dan heb je hulp nodig van andere instanties en bedrijven om dat voor ons te doen.

00:46:25

Voorzitter: Gaat u verder.

00:46:26

Mevrouw Poelstra: Dat was de vervolgstap in mijn woordvoering: we vragen ons ernstig af of er wel genoeg materiaal en menskracht is bij de gemeente om dit uit te voeren. Ten eerste heb je energieadviseurs en -coaches nodig om financieel advies te geven. Daar zijn zij vooralsnog niet voor opgeleid. We zijn allerlei taken aan het creëren die de slagkracht niet beter maken, denk ik. Het uiteindelijke doel moet zijn om met zo weinig mogelijk kosten zo veel mogelijk energie te besparen. Het uiteindelijke doel is een snellere CO2-reductie. Daarom blijven we onze vragen stellen: hebben we de juiste doelgroep te pakken? Kunnen we dit wel uitvoeren? Als laatste: we kijken uit naar het amendement om te kijken naar uitbreiding van het aantal wijken voor de maatwerklening. Ik denk wel dat je dan nog meer kan doen, maar wel onder voorbehoud van uitvoeringscapaciteit.

00:47:33

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jacobs was eerst en dan mag de heer Van der Laan.

00:47:43

Mevrouw Jacobs-Setz: Dank u wel, voorzitter. De VVD-fractie ziet meerwaarde in het

Energiefonds, zeker nu de prijzen door het dak schieten horen we steeds meer geluiden van werkende armen. Mensen die wel een huis bezitten, maar door de extreem hoge prijzen met moeite rond kunnen komen. Daarom zijn wij het over het algemeen eens met het voorstel, maar hebben nog een aantal vragen en opmerkingen, zoals: de volkshuisvestingsmiddelen komen alleen beschikbaar voor particuliere eigenaren in de wijken Paddepoel, Selwerd en Vinkhuizen, zoals mijn buurvrouw van D66 ook al zei. Volgens de VVD moeten we dit onderscheid niet willen maken en zou het niet mogen uitmaken waar je in de gemeente woont om aanspraak te kunnen maken op een bepaalde gemeentelijke gelden. Zoals mijn partij eerder heeft betoogd, voorzitter, moeten we voorkomen dat dit een college wordt wat stelselmatig groepen vergeet. Waarom zouden we dit niet beschikbaar stellen voor een grotere doelgroep? Ook vraagt de VVD af of er altijd een energiecoach ingeschakeld moet worden. Kan iemand zonder coach aanspraak maken op dit fonds? Daarnaast hebben wij een aantal vragen over de maatwerkverkleining eerlijke energietransitie gemeente Groningen. Als wij het goed begrijpen hoeft dit geldt in principe niet terug als mensen dit niet kunnen betalen, maar hoe wordt bepaald of iemand al dan niet kan betalen? Wordt er gekeken naar inkomsten of naar wat men overhoudt? Daarnaast wil de VVD geen kans onbenut laten om ons uit te spreken dat wij tegen de ontwikkeling zijn van een eigen energie-exploitatiemaatschappij. Zoals vaker genoemd, is de VVD van mening dat wij dit beter kunnen overlaten aan de mensen die daar ervaring en verstand over hebben, en dient de gemeente deze risico's niet te nemen. De VVD vraagt zich ook af of het college heeft overwogen om deze lening ook iets breder beschikbaar te stellen?

00:49:30

Voorzitter: De heer Brandenburg heeft een vraag voor u.

00:49:33

De heer Brandenburg: Voorzitter, de VVD wil wel zo een fonds, vindt wel dat de gemeente leningen moet kunnen verstrekken, maar wil niet dat de gemeente dat fonds vult met de opwek van duurzame energie. Dat zegt u als u tegen een energie-exploitatiemaatschappij bent. Bent u er wel voor om dat fonds toch te vullen door een belasting van 100 procent voor iedereen die in onze gemeente energie opwekt? Hoe wilt u anders het fonds vullen?

00:49:59

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

00:50:03

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik begrijp niet helemaal uw vraag.

00:50:04

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:50:08

De heer Brandenburg: Dit energiefonds - waarvan u zegt voor te zijn - wordt gevuld door de opwek van duurzame energie in onze gemeente. Dat kan alleen als je dat zelf exploiteert. Als je dat niet zelf wil exploiteren, hoe wil je dan het fonds vullen, zodat u wel de leningen kunt geven waarvan u zegt voor te zijn?

00:50:27

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

00:50:28

Mevrouw Jacobs-Setz: Dat is op dit moment een voorstel. Er zijn tal van andere voorstellen denkbaar waarbij je een fonds kunt vullen met middelen. Dat kan je door een energiefonds doen, maar je kunt ook kijken of je daarvoor andere middelen ter beschikking kunt vinden. Meneer Brandenburg heeft daarover een andere mening over dan ik, meneer de voorzitter, maar dit is onze mening. We hebben bedrijven en instellingen die daar veel verstand van hebben, en de gemeente moet zich niet overal mee gaan bemoeien. De gemeente moet zich wat ons betreft - en dat heeft u ons al eerder horen zeggen - bezighouden met hun kerntaken en dit is geen kerntaak. Ik heb het idee dat de VVD-fractie, voorzitter, anders denkt over kerntaken van een gemeente en een overheid in de volle breedte dan de SP.

00:51:14

Voorzitter: Dat zou wel eens kunnen kloppen. De heer Brandenburg wil nog even op de inhoud ingaan.

00:51:19

De heer Brandenburg: Het klopt, voorzitter, dat we daar een andere visie op hebben. Maar de vraag blijft onbeantwoord: hoe wil de VVD dat fonds wel vullen? Moeten er bedrijven en instellingen geld in dat fonds storten? Hoe wilt u dat als gemeente voor elkaar krijgen? Of hebben we dan een fonds waar u wel voor bent waar geen geld inzit?

00:51:41

Mevrouw Jacobs-Setz: Wij willen helemaal geen fonds waarin geen geld zit. Maar er zijn een aantal manieren waarop je een fonds kan vullen: door eigen energiemiddelen of geld op een andere manier vrijspelen om in een fonds te stoppen. Ik doe hier toch geen tegenvoorstellen. Ik zeg dat dat voor mij minder goed is. We hebben een begroting van 1,15 miljard. Daar staat een hele hoop geld op en op allerlei manieren kun je dat geld eruit halen. Dat is de manier die het college voorstelt en daar zijn wij kritisch op.

00:52:11

Voorzitter: Kunt u afronden?

00:52:14

Mevrouw Jacobs-Setz: De VVD vraagt zich af of het college heeft overwogen om deze lening voor de zogenaamde kunnens uit te keren en niet alleen voor de niet-kunnens. Voor de niet-kunnens - en ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Nieuwenhout - kunnen we een vangnet doen. Hoe rigide willen we de regels allemaal hebben? Voor mensen die op dit moment moeite hebben om een lening te krijgen, maar iets beter in staat geacht worden om de lening terug te betalen, zou het risico minder groot zijn dat de leningen niet terugbetaald kunnen worden. Eenzelfde vraag hebben wij over die WOZ-waarde van 305.000 euro. De afgelopen jaren is de WOZ-waarde van huizen enorm gestegen. We kunnen ons voorstellen dat mensen die in een huis wonen met een WOZ-waarde van iets meer dan 305.000 euro, onder de streep niet in staat zijn om een verduurzaming te betalen. Hoe kijkt de wethouder daartegen aan? Hoe kunnen we daar een oplossing voor vinden? Ten aanzien van het amendement van GroenLinks, hoor ik de Partij voor de Dieren zeggen dat ze die kunnen steunen. Misschien kent deze partij de tekst al, wij niet, maar we zullen ernaar kijken en volgende week hoort u hoe wij daarover denken.

00:53:35

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout heeft nog een vraag voor u.

00:53:42

Mevrouw Nieuwenhout: Met betrekking tot het punt over de WOZ-waarde: er is een zorg dat alsnog veel mensen buiten de boot vallen doordat de WOZ-waarde te hoog is voor de drempelwaarde. Als we tijdig een rapportage krijgen over de aantallen mensen die daarvan gebruik maken en als blijkt dat dit specifieke probleem speelt, is het dan een idee om daar een beslissing over te kunnen nemen als raad?

00:54:17

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik wil eerst graag van de wethouder horen of daar een vangnet voor is. Want op het moment dat dat probleem speelt, voordat het bij college en de uitvoering komt en dat oplossen, zitten mensen misschien al heel lang in een energiearmoede. Ik vind het een lastige om dan pas een raadsvoorstel te krijgen en daarover te beslissen. Ik vrees dat we dan misschien in 2024 zitten. De vraag is of mensen daarop kunnen wachten. Ik wil graag van de wethouder een reactie of hij een vangnet ziet om de regels in individuele gevallen iets op te rekken.

00:54:51

Voorzitter: Dank u wel. Ik hoorde een aantal (bijna) technische vragen voorbijkomen. Ik wil de wethouder vragen om daar niet al te veel woorden aan vuil te maken. Dat had vorige week gekund. Wie wil nog het woord voeren? De heer Van der Laan en dan de heer Van Veen.

00:55:07

De heer Van der Laan: Dank, voorzitter. Wij zijn zonder meer positief over dit energiefonds en denken dat dit op het juiste moment komt. Je zou kunnen zeggen dat de banken dit moeten doen, maar voor dit soort historisch laag rentepercentage - 1,7 procent - doen banken dat tegenwoordig niet meer. Een jaar geleden misschien nog wel. Dus dat is allemaal erg positief. Het stroomschema verduidelijkt heel goed wat de route is, als dat goed wordt ondersteund door energiecoaches. Je kan je wel afvragen: wat als het fonds in no time leeg is? Maar je moet ergens beginnen, en net omdat banken en andere instellingen het helemaal laten liggen, is dit zonder meer goed. Als er partijen zijn die daarin nog verbeteringen zien, willen wij graag meedenken. We hebben al wat gehoord van GroenLinks, dus we zoeken elkaar even op. Mijn complimenten aan het college.

00:56:13

Voorzitter: Dank u wel. Meneer Van Veen.

00:56:15

De heer Van Veen: Dank u wel, meneer de voorzitter. Een onverwachte rekening van 300 euro: als dit een keer gebeurt doordat er een preparatie aan het huis gedaan moeten worden, is dat vaak al een enorme klap voor een huishouden. Als dit maand na maand gebeurt - dus twaalf keer per jaar - is het fundament onder praktisch elk huishoudboekje onderuit geslagen. Helaas is dat op dit moment een realiteit waar heel veel Groningers mee moeten dealen of wat als een soort van zwaard van Damocles boven hun boekje hangt, omdat hun contract binnenkort afloopt. Als PvdA vinden we dit onverteerbaar en maken ons echt zorgen hierover. Gelukkig wordt er nu in Den Haag gedebatteerd over een prijsplafond

en extra ondersteuning, maar deze maatregelen hebben allemaal een incidenteel en tijdelijk karakter. Wij vrezen dat deze incidentele prijsstijging - die we nu zien op de energiemarkt - op termijn structureel zou kunnen worden en daarmee de bestaanszekerheid van veel Groningers bedreigd. Wij vinden dat elk huishouden in Groningen de kans moet krijgen om hun huis te isoleren, te verduurzamen en - als dat technisch kan - zonnepanelen op het dak moet kunnen leggen. We zien daarbij dat mensen met een hoog inkomen de subsidies vaak wel weten te vinden. En met de woningbouwcorporaties - daar begon de heer Bosch al over - zijn er prestatieafspraken om die te verduurzamen. Maar daarmee wordt een derde groep, namelijk de huizenbezitters zonder hoog inkomen en volle spaarrekening, vergeten. We zijn blij dat we ons met deze regeling - die een eerste wapenfeit is van ons Energietransitiefonds - richten op die particuliere woningbezitters met een kleine portemonnee. We zijn ervan overtuigd dat deze regeling in een belangrijke behoefte zal voorzien. Hiermee zullen we zorgen dat deze Groningers geholpen worden om onderdeel te worden van de energietransitie, en met een lagere en stabielere energierekening. Wel willen wij - en hiermee delen wij de mening van GroenLinks - dat de maatwerklening meteen in de hele gemeente beschikbaar is. Als iemand het initiatief neemt om zijn huis te verduurzamen, moet de gemeente er ook voor hem zijn. Ook missen wij in dit voorstel duidelijke doelen, en daarom deze vraag aan de wethouder: wanneer is de wethouder tevreden met deze regelingen? En om het nog concreter te maken: hoeveel succesvolle aanvragen moeten we bijvoorbeeld de eerste twaalf maanden hebben om tevreden te zijn? Het is essentieel dat iedereen mee kan doen met deze energietransitie. Het is belangrijk dat we het goed doen en we geloven dat dit een mooi middel is. Dank u wel.

00:58:34

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Armut. Meneer Brandenburg, een vraag?

00:58:38

De heer Brandenburg: Nee.

00:58:39

Voorzitter: Mevrouw Armut.

00:58:41

Mevrouw Armut: Dank u wel, voorzitter. Ik kan het aardig kort houden. Ook het CDA onderschrijft het belang van dit fonds waarmee we huishoudens kunnen bijstaan. We hebben een hele rits technische vragen gesteld. Dank voor de beantwoording want deze heeft een aantal van onze zorgen weggenomen. Er zijn een aantal vragen gesteld door andere fracties - in het bijzonder door mevrouw Nieuwenhout - en die delen wij. Ik hoor graag de beantwoording van de wethouder daarop. Wij zien het amendement graag tegemoet en zullen daarnaar kijken. Dank u wel.

00:59:13

Voorzitter: Dank u wel.

00:59:17

De heer Rebergen: Een vraag aan mevrouw Armut. Vorig jaar heeft uw partij samen met GroenLinks en onze partij het manifest Nationaal Isolatieprogramma gemaakt. Er wordt in dit voorstel geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende

duurzaamheidsmogelijkheden. Vindt u dat het eventueel wel zou moeten moeten? Of vindt u het goed dat het op allemaal gelijke niveaus staat?

00:59:45

Voorzitter: Mevrouw Armut.

00:59:45

Mevrouw Armut: Dat is met ons vorig raadslid, de heer Herman Pieter Ubbens, geweest. Ik kan eerlijk gezegd dit niet zo goed voor ogen halen om uw vraag goed te beantwoorden.

01:00:00

Voorzitter: Ik zie nog wat wandelgangsprekken aankomen. De heer Brandenburg.

01:00:06

De heer Brandenburg: Dank, voorzitter. Ook mijn fractie vindt dit een mooie uitwerking van toch al een goed plan. Het laat in onze ogen gezien hoe belangrijk het is dat er een lokale overheid is die die lef heeft om de regie te nemen, zodat wij het voor de inwoners die niet voor andere potjes financieringsmogelijkheden et cetera in aanmerking komen, toch mogelijk maken hun koophuis te isoleren. We hebben het heel bewust over die groep mensen met een koophuis en een kleine beurs, omdat daar namelijk een groot probleem mee is in de stad. Er is de laatste jaren heel veel ex-corporatiebezit verkocht aan mensen tegen een aardige hypotheek. Deze mensen kunnen net die hypotheek betalen, maar kunnen het niet verduurzamen. Daarom is het goed dat we dit doen. En laten we wel wezen, dit is een kentering ten opzichte van het landelijke klimaatbeleid tot nu toe, wat vooral de afgelopen jaren als grote ongelijkmaker heeft gefunctioneerd. Dat kunnen we hier als gemeente enigszins recht breien. En dat is mooi, want dit maakt het mogelijk dat die mensen met een koophuis die nergens voor in aanmerking komen, niet hun hypotheek kunnen verhogen, geen eigen bijdrage voor andere regelingen kunnen betalen, mee kunnen doen in die energietransitie, hun huis kunnen verduurzamen en daarmee de kosten kunnen verlagen. We hebben de laatste tijd gezien dat dat heel erg nodig is.

01:01:39

Voorzitter: Mevrouw Jacobs heeft een vraag voor u.

01:01:41

Mevrouw Jacobs-Setz: Dank u wel, voorzitter. Ik ben benieuwd, voorzitter, of de SP van mening is dat de mensen - waar u het over heeft - in de hele gemeente kunnen wonen en niet alleen in de drie genoemde wijken?

01:01:53

De heer Brandenburg: Voorzitter, de SP heeft dit stuk goed gelezen, want die lening komt er ook voor de andere drie wijken. Alleen het volkshuisvestingsfonds - een ander deel van dit plan - is voor de drie genoemde wijken van toepassing. Dan kun je dus een deel van de eigen bijdrage die je daarvoor nodig hebt, via deze leningen financieren. Dus volgens mij is dat waar de VVD het over heeft, helemaal niet aan de orde. We zijn verheugd dat de maatwerklening er is. En vooral dat die zonder rente is en er elke twee jaar wordt gekeken of mensen in de mogelijkheid zijn om deze af te betalen. Kunnen ze dat niet, hoeven ze dat niet. En dat maakt het mogelijk dat een nog grotere groep mee kan doen. Als we het hebben over de uitwerking, hechten wij wel degelijk aan een geplande aanpak, en dit het stuk

spreekt van een bloksgewijze aanpak. Maar hierbij hebben we nog vragen: hoe komen die blokken tot stand? Is dat op basis van gemak of van andere maatregelen die de gemeente doet? Of gaan we dat doen op basis van noodzaak? Er is onlangs een kaart energiearmoede uitgekomen waarbij je bijna op wijkniveau kunt zien hoe groot de energiearmoede is. Het lijkt mijn fractie wel een goed idee dat we die bloksgewijze aanpak op basis van noodzaak gaan toepassen. Dat brengt mij bij de vraag van mevrouw Nieuwenhout van GroenLinks: als we die maatwerklening uitbreiden naar de hele stad of in één keer openzetten voor de hele stad, vreest mijn fractie er een beetje voor dat er dan in één keer veel aanvragen komen waardoor de energiecoaches het te druk krijgen om daadwerkelijk aan die maatwerk aanpak te doen, die per blok en op politieke keuze gedaan moet worden. Bovendien willen wij geen taferelen waarbij je een regeling openzet en na een tiende van de aanvragen moet constateren dat het budget op is. Dus wij hebben wel wat twijfels over het uitbreiden van de maatwerkregeling, maar horen graag hoe het college daar tegenaan kijkt. We zullen in de fractievergadering bepalen wat we met het eventuele amendement doen.

01:04:13

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout.

01:04:17

Mevrouw Nieuwenhout: Is de SP is van mening dat het los van het aansturen op buurtaanpak wel belangrijk is dat het fonds beschikbaar is voor diegenen die het het hardst nodig hebben?

01:04:34

De heer Brandenburg: Zeker, ja.

01:04:37

Voorzitter: Dank u wel. De heer Rebergen.

01:04:42

De heer Rebergen: Nog een vraag aan de SP en dezelfde die ik net aan het CDA stelde. Vorig jaar november hebben bij het bespreken van de Warmtetransitie met de hele raad een motie ingediend over een isolatiefonds. Alle duurzaamheidsmaatregelen worden hier op een hoop gegooid. In uw woordvoering hoorde ik heel vaak het woord isolatie. Vindt u dat daar prioriteit moet inzitten?

01:05:09

De heer Brandenburg: Ik denk dat je dingen moet doen die het meeste rendement hebben. Ik denk dat die energiecoaches daar goed in kunnen adviseren. We weten dat zonnepanelen op het dak kunnen helpen om de kosten omlaag te brengen en voor opwek van energie zorgen. Wij vinden dat de daken vol moeten komen te liggen, voordat we die grote zonnenvelden gaan neerleggen. Wat mij betreft zou het allebei kunnen.

01:05:34

De heer Brandenburg: Dank u wel. Dan zijn we rond. Het woord is aan de wethouder.

01:05:41

De heer Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Dank u aan de commissieleden voor de gedachtenvorming. Er zijn een aantal opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. De eerste opmerking waarop ik wil reageren is dat het maar om een klein deel van de inwoners zou

gaan. Dat is misschien waar, maar u ziet in de stukken hoe we met het Energietransitiefonds willen omgaan. Bij de vorige begroting heeft u voor de oprichting van dit fonds twee miljoen opengesteld. Maar we zijn doorlopend op zoek naar allerlei fondsen om dit fonds structureel te kunnen voeden. Het volkshuisvestingsfonds zit daar al in, en de heer Brandenburg zei het goed: dit fonds is bedoeld voor de drie noordelijke wijken, Paddepoel, Selwerd en Vinkhuizen. De twee miljoen waar we het nu over hebben, is bedoeld voor de gehele gemeente. De eigenaren van particuliere huizen die niet in aanmerking komen voor andere regelingen, is misschien een kleine maar wel belangrijke groep waarvan we niet willen dat ze in de klem komen te zitten, en niet tegen zeggen: "Redt u zich maar, over een jaar of tien vijftien komen we wel bij u langs en bent u aan de beurt." We moeten met deze inwoners aan de gang en dat doen we ook. We vergeten de andere groepen ook niet. We blijven op zoek naar allerlei landelijke fondsen en willen ook een structurele voeding hiervoor realiseren vanuit onze eigen energie-opwerk. Het gaat vooral over de CO2-reductie, wat D66 ook zegt. Maar het gaat ook over mensen en huishoudens die klem zitten tussen de stijgende energiekosten, het financiële en het praktische onvermogen om daar iets aan te doen. Iedereen moet mee, en daarom zorgen we voor voldoende adviseurs. We werven nog steeds. D66 vraagt of dit sneller kan? Het is een financieel grote ingreep want je gaat een hypothecaire lening aan. Er is een technisch en financieel advies nodig: wat past bij uw woning? We kijken naar de woning. Rijwoningen lijken grosso modo op elkaar, waardoor het handig is als de ene buurman aan de gang is, ook de andere daarmee bezig gaat. Op het moment dat wij dat toesnijden per woning/situatie, kan de aannemer aan de bak. We ontzorgen dat, maar het is wel een contract tussen de eigenaar en de aannemer. Wij als gemeente zeggen niet: "Dit of dat moet u doen." We pakken ook gespikkeld bezit aan, zijnde: een deel van een rij woningen zijn corporatiewoningen en een ander deel wat verkocht is aan een verhuurder of particuliere eigenaar. Het gaat over heel bescheiden woningen en niet over villa's. Deze lening maakt het mogelijk voor mensen - op het moment dat een corporatie aan de gang gaat met vier woningen van een rij woningen - om ook met hun eigendom aan de gang te gaan, zodat in één keer de hele rij woningen aangepakt kan worden. Dat is goedkoper voor iedereen. Mevrouw Nieuwenhout kondigt een amendement aan voor een buurtgewijze aanpak. Ik gaf u net een voorbeeld van een buurtaanpak. Het is handiger voor de aannemer om in een hele buurt, in een aantal straten of met gelijkvormige huizen bezig te zijn. Die wijken zijn bij u bekend. Het is ook niet makkelijk om als individu een aannemer te vinden, gezien de wachtlijsten. Voor ons is een buurtaanpak een goede aanpak, omdat een aannemer dan met 20 huizen vaart kan maken. U en de PvdA vraagt: is het daarmee uitgesloten dat anderen dat doen? Dat is niet de bedoeling. Als u deze tekst als dusdanig leest, is een amendement toepasselijk. Ook wij vinden dat anderen - die het moeilijk hebben - niet uitgesloten mogen worden omdat ze net in een andere buurt wonen of burens hebben die niet mee willen doen. We stimuleren een buurtaanpak, maar sluiten niemand uit. Dus dat amendement is mogelijk. U vraagt: wat als het budget op een gegeven moment op is of de bodem in zicht komt? Wij zullen u daarover twee keer per jaar informeren. Wat levert dit kwantitatief en kwalitatief op? Wij zullen u niet enkel getallen aanleveren, maar ook duiding hierbij geven. Maar als uw raad denkt dat er budget bij moet, bent u vrij om dat te doen en weegt u dat af met de andere financiële wensen. U vraagt naar de mogelijkheid van een digitale wachtrij indien het budget op is. Dat is technisch en juridisch niet mogelijk. Het budget moet eerst gefourneerd worden. Op het moment dat je

iemand in een wachtrij zet, moet je kunnen zeggen waar die dan aan de beurt komt, maar dat gaat niet als het budget niet gefourneerd is door u als raad. We zullen wel kijken of we het uploaden van alle aanvragen en tekeningen technisch uit handen kunnen geven. U vraagt specifiek naar de woonboten. Vorige week maakte u daar ook een opmerking over en we hebben gekeken of we dat kunnen aanpassen. Raadstechnisch is dat mogelijk en ik denk dat u dit beste doet via een amendement. Maar is dit enkel een wens van GroenLinks of van een meerderheid in de raad? Ik denk dat het technisch goed is dat een meerderheid van de raad zich uitspreekt over het toevoegen van woonboten aan de groep. Voor het college zou dit een welkome aanvulling zijn. Er zijn een aantal vragen gesteld over de maatwerklening. Bij de maatwerklening is het risico het hoogste dat deze pas terug kan betaald worden bij de verkoop van het huis. We willen dat dit terecht komt bij de mensen die de weg niet goed kennen. Daarom zijn die adviseurs er. We gaan niet achteroverleunen, maar actief de buurt in. We proberen deze mensen te vinden en te ontzorgen bij de aanvraag. De energiecoaches worden daarvoor opgeleid. Wij schatten dat 50 procent van de mensen met een maatwerklening deze niet kan terugbetalen. Als u een beter percentage wilt, horen we het wel. Er zijn landelijke regels voor of die terugbetaling wel of niet kan plaatsvinden. Er is een inkomensgrens. De gemeente beoordeelt dit niet, maar wel de Stichting Volkshuisvestigingsfonds Nederlands omdat zij ook deze lening verstrekken. Kan de grens van 305.000 hoger? Zeker, elk bedrag kan. De grens van 305.000 wordt ook elders gehanteerd. Maar we kunnen dit niet voor iedereen doen. We hoeven de mensen met villa's niet te stimuleren, maar elk getal is mogelijk. Wij denken dat 305.000 een reëel getal is als WOZ-waarde. We richten ons vooral op de groep die het moeilijk heeft. We zullen dit twee keer per jaar evalueren. En u bent vrij om die grens te verleggen naar een ander bedrag. Tot slot, voorzitter, de moeilijkste vraag: bij hoeveel succesvolle aanvragen bent u tevreden? Ik heb 'tja' opgeschreven en dat is mijn antwoord hierop. Ik zou kunnen zeggen: "Het zou mooi zijn als er zoveel Rijksregelingen zijn waardoor onze eigen regeling niet meer nodig is en we dus tevreden zijn met weinig regelingen." Maar deze regeling is in het leven geroepen zodat mensen er kunnen - want moeten is teleurstellend - gebruik van maken. Op het moment dat wij aan u de getallen rapporteren, kan u zelf zeggen of u tevreden of niet, en of u iets aan die regeling wil veranderen zodat deze op nog meer inwoners van toepassing kan zijn. Tot zover, voorzitter.

01:18:09

Voorzitter: Dank u wel. De heer Rebergen, een vervolgvraag.

01:18:15

De heer Rebergen: Ik had eerder mijn vraag moeten aangeven, maar komt er bij de verdere uitwerking ook een overzicht voor welke doelgroepen het fonds ingezet kan worden en met welke instrumenten?

01:18:31

Voorzitter: De wethouder.

01:18:49

De heer Broeksma: In het overzicht hebben we verschillende voedingen voor het Energietransitiefonds en verschillende manieren hoe we het geld weer kwijtraken. U heeft twee miljoen als gemeenteraad beschikbaar gesteld. Er is ook die 10,5 miljoen uit het

Volkshuisvestingsfonds. Er zijn verschillende regelingen hoe we geld mogen besteden. Wij komen met een totaalplaatje en het zou kunnen dat er later weer een Rijksregeling - incidenteel of structureel - komt wat past in het Energietransitiefonds. U gaat daar zelf over, en we komen dan met regelingen over hoe we van dat geld afkomen. Dit zal nog vaker aan de orde komen. Het Energietransitiefonds is een eerste manier om die twee miljoen op een zo goede mogelijke manier te besteden.

01:19:44

Voorzitter: Nog andere vervolgvragen? Dat is niet het geval. Dit is een raadsvoorstel en gaat dus door naar de raad van volgende week. Er is een amendement aangekondigd. Misschien wel twee amendementen. Ik heb het gevoel dat de inhoudelijke discussie grotendeels al gevoerd is. Houdt dat in het achterhoofd als u de raad voorbereid, zou ik zeggen. Ik denk dat we hiermee de bijeenkomst kunnen besluiten. Dank u wel.